



DET KONGELIGE  
NÆRINGS- OG FISKERIDEPARTEMENT

Havforskningsinstituttet  
Postboks 1870 Nordnes  
Nordnesgaten 50  
5817 BERGEN

Deres ref	Vår ref	Dato
	19/5351-8	16.12.2019

## Statsbudsjettet 2020 - tildelingsbrev for Havforskningsinstituttet

1. Innledning .....	1
2. Overordnede utfordringer og prioriteringer .....	2
3. Mål og indikatorer .....	2
4. Prioriterte tiltak og bestillinger i 2020 .....	4
5. Andre forutsetninger og krav .....	7
6. Budsjettvedtak og fullmakter for 2020 .....	9
Vedlegg 1: Styringskalenderen for 2020 .....	12
Vedlegg 2: Fullmakter 2020 .....	13
Vedlegg 3: Styringsparametre og rapporteringskrav .....	14

### 1. INNLEDNING

Vi viser til Innst. 12 S (2019–2020) og Prop. 1 S (2019–2020) for Nærings- og fiskeridepartementet og meddeler med dette Stortingets budsjettvedtak og departementets styringssignaler for Havforskningsinstituttet i 2020.

Tildelingsbrevet fastsetter mål, indikatorer og prioriterte tiltak for Havforskningsinstituttet i 2020. Brevet spesifiserer også enkelte konkrete oppgaver og bestillinger for 2020, men gir ikke en uttømmende oversikt over virksomhetens oppgaver. Virksomhetens ansvar og faste

oppgaver framgår av hovedinstruksen for Havforskningsinstituttet, fastsatt 10. desember 2019.

Departementet tar forbehold om at virksomheten innenfor gjeldende budsjettammer kan bli pålagt enkelte oppgaver i tillegg til de som er beskrevet i dette brevet. I slike tilfeller skal det sendes tillegg til tildelingsbrev.

## 2. OVERORDNEDE UTFORDRINGER OG PRIORITERINGER

FNs 17 mål for bærekraftig utvikling frem mot 2030 utgjør et veikart for den globale innsatsen for en bærekraftig utvikling. Samtidig gir målene retning for nasjonale ambisjoner og strategier. FNs kunnskapsinnhenting viser at havet og kysten påvirkes av temperaturendringer med tilhørende økologiske forandringer. Samtidig framstår hav- og kystområdene som en viktig del av løsningen på flere av utfordringene som skisseres. Dette gjelder blant annet matsikkerhet, ernæring og helse og opptak og lagring av karbon. Gjennom internasjonale initiativ som "Havpanelet", "Our Ocean" og "FNs ernæringstiår", "FNs havforskningstiår" vil regjeringen bidra til økt kunnskap om havøkologien og havforvaltning, i tillegg til å bygge felles forståelse for utfordringer og løsninger.

Regjeringen vil legge til rette for en videre utvikling av havnæringene med mål om størst mulig samlet verdiskaping i norsk økonomi innenfor bærekraftige rammer jf. Prop 1 S (2019-2020) for Nærings- og fiskeridepartementet. Meld. St. 16 (2014-2015) om vekst i havbruksnæringen og Masterplan for marin forskning peker på forvaltningsutfordringer og tiltak for marin forskning. I regjeringens havstrategi "Blå muligheter" 2019, Meld. St. 4 (2018-2019), Langtidsplan for forskning og høyere utdanning 2019-2028 og Meld. St. 22 (2016-2017) om hav i utenriks- og utviklingspolitikken blir det lagt vekt på at den marine forskningsinnsatsen er viktig for å realisere regjeringens ambisjon om å bli verdens fremste havnasjon. Marin forskning er også sentral i regjeringens bioøkonomistrategi. Meld. St. 19 (2018-2019) Folkehelsemeldingen samt Handlingsplanen for bedre kosthold 2017-2021, peker blant annet på viktigheten av gode data til risikovurderinger knyttet til sunn og trygg sjømat, og til arbeid med å styrke sjømatens rolle i mattrygghets- og ernæringsperspektiv.

## 3. MÅL OG INDIKATORER

Formål og hovedoppgaver følger av hovedinstruks for Havforskningsinstituttet. Det er utarbeidet nye mål for instituttet som vil gjelde fra 2020. Departementet viser til vedlegg 3 for styringsparametere og rapporteringskrav.

### Formål

Havforskningsinstituttet skal være en ledende kunnskapsleverandør for forvaltningen nasjonalt og internasjonalt

### Hovedmål

Havforskningsinstituttet skal være en ledende kunnskapsleverandør for forvaltningen nasjonalt og internasjonalt, for å sikre tilgjengelig kunnskap for høsting, akvakultur, sjømat og forvaltning av marine økosystem.

#### Delmål

Delmål 1 – Havforskningsinstituttet skal levere råd og kunnskapsgrunnlag basert på beste tilgjengelige data og forskning

Delmål 2 – Havforskningsinstituttet skal levere internasjonalt ledende forskning

Delmål 3 – Havforskningsinstituttet skal generere, samle, forvalte og gjøre tilgjengelig relevante data av høy kvalitet for forskning, forvaltning og næringsutøvere

### 3.1 Delmål 1 – Leverer råd og kunnskapsgrunnlag basert på beste tilgjengelige data og forskning

Havforskningsinstituttets kunnskap skal bidra til å oppnå god forvaltning av de marine ressursene og sunn og trygg sjømat. Instituttet skal levere råd til forvaltningen basert på beste tilgjengelige kunnskap. Overvåking, kartleggingsarbeid og forskning danner grunnlaget for rådgivningen. Forvaltningsrådene bør utvikles gjennom samarbeid i internasjonale (i første rekke Det Internasjonale Havforskningsrådet (ICES)) og nasjonale fora. Instituttet skal ha gode rutiner for kvalitetssikring av råd til forvaltningen. Dette innebærer også god formidling av det vitenskapelige grunnlaget for rådene, herunder graden av usikkerhet.

### 3.2 Delmål 2 – Leverer internasjonalt ledende forskning

Det er et mål at Havforskningsinstituttets forskning har høy vitenskapelig kvalitet og er internasjonalt ledende på instituttets kjerneområder. Forskningen ved instituttet skal bidra til å utvikle det vitenskapelige grunnlaget for instituttets råd.

### 3.3 Delmål 3 – Generere, samle, forvalte og tilgjengeliggjøre relevante data av høy kvalitet for forskning, forvaltning og næringsutøvere

Havforskningsinstituttet skal sørge for nødvendig kartlegging og overvåking av sjømat, marine ressurser og marint miljø på havet og langs kysten, som grunnlag for forskning, rådgiving og formidling.

Havforskningsinstituttets overvåking må dimensjoneres ut fra

- Instituttets forsknings- og rådgivningsoppdrag for Nærings- og fiskeridepartementet og tilhørende forvaltning
- Kvaliteten på eksisterende data og betydning for rådgivningen
- Andre tilgjengelige datakilder

Instituttet skal utarbeide planer for datainnsamling og bearbeiding innen alle relevante områder, herunder arbeide for å standardisere datainnhenting og utvikle felles metodikk internasjonalt. Instituttet har et nasjonalt hovedansvar for å samle, forvalte og gjøre tilgjengelig marine data i Norge.

Havforskningsinstituttets framstilling og formidling av data og kunnskap skal være relevant for forvaltning, forskning, forbrukere, næring og allmennheten.

## 4. PRIORITERTE TILTAK OG BESTILLINGER I 2020

### 4.1 Prioriterte tiltak

Utviklingen av marint næringsliv og endringer i det marine miljøet medfører at forvaltningen har behov for mer kunnskap om hav- og kystmiljøet. Både hvordan næringsaktivitet påvirker miljøet, hvordan miljøet påvirker fisken og fiskens ernæring og om sjømaten er sunn og trygg. Det er viktig at kjerneoppgaver til grunn for rådgivning innenfor områdene fiskeri, havbruk, ernæring og sunn og trygg sjømat prioriteres i 2020.

#### Havbruk og økosystemer

Instituttet må bidra til å forbedre den vitenskapelige rådgivningen for kystsonen. Dette må gjøres gjennom økt forståelse av sammenhenger i økosystemene i kyst- og fjordområder. Oppfølging av program for kartlegging av gyte- og oppvekstområder vil være viktig. Det er også viktig å øke kunnskapen om hvordan havbruk, høsting av marine ressurser og annen virksomhet påvirker mangfoldet og produktiviteten. Kystøkologi og effekter av havbruk er et område som skal prioriteres også i 2020. I statsbudsjettet 2020 er det satt av 10 mill. kroner til å styrke overvåkingen av økosystemene, herunder algeoppblomstringer mv.

Forvaltningen har behov for å styrke kunnskapsgrunnlaget for å videreutvikle det nye produksjonsreguleringsregimet for havbruk. Havforskningsinstituttet skal samarbeide med andre kunnskapsinstitusjoner om å videreutvikle kunnskapen om de samlede miljøeffekter av havbruk.

Det er et mål å redusere dødeligheten i oppdrett. Havforskningsinstituttet skal bidra med kunnskap om årsaker til produksjonstap og mulige tiltak for å redusere dette. God fiskevelferd er viktig. Havforskningsinstituttet skal i samarbeid med Veterinærinstituttet videreutvikle velferdsindikatorer både for ordinær drift og ved innføring av nye produksjonsformer og teknologi.

Den samlede kunnskapen om kystøkologien må formidles til aktørene som deltar i og forvalter og regulerer aktivitet i kystsonen. Et eksempel på dette er kunnskap og kartlegging som bidrar til utvikling av verktøy for bedre lokalisering av oppdrettsvirksomhet.

#### Fiskeri og økosystemer

Havforskningsinstituttet skal videreutvikle kunnskapsgrunnlaget med sikte på høstingsregler og mer presise bestandsberegninger. Instituttet skal styrke kunnskapsgrunnlaget om interaksjoner i økosystemene der slik kunnskap kan bidra til en bedre utnyttelse av marine ressurser (flerbestandsforvaltning). For datafattige bestander må kunnskapsgrunnlaget styrkes framover. Dette gjelder også sjøpattedyr. Arbeidet må koordineres med Fiskeridirektoratets utarbeidelse av bestands- og fiskeritabellene.

For å oppnå god sameksistens mellom havnæringer som petroleumsvirksomhet, havvind, havbruk og fiskerier er det viktig at instituttet prioriterer det mest relevante kunnskapsgrunnlaget på dette området. Dette innebærer blant annet oppdatering av kunnskap om: lokalisering av gyteområder, effekter av seismikk, arealbruk og havbruk til havs og effekter av støy og vibrasjoner fra havvind.

Instituttet må løpende prioritere å støtte departementet i bi- og multilaterale møter og forhandlinger, og i fiskeriforvaltningsorganisasjoner (RFMOer).

Havforskningsinstituttet og Fiskeridirektoratet foretok i 2011-2012 en gjennomgang av sektortiltak innenfor fiskeriforvaltningen som bidrar til å oppfylle mål nr. 11 i Strategisk plan for 2011-2020 (de såkalte Aichi-målene) under Konvensjonen om biologisk mangfold (CBD).

I arbeidet med nye strategiske mål (Post2020) skal det i 2020 rapporteres på måloppnåelsen for de eksisterende målene. Et viktig spørsmål i den forbindelse er hvilke tiltak som kvalifiserer som "andre effektive beskyttelsestiltak" under Aichi-mål 11. Det er nå behov for en revisjon og oppdatering av gjennomgangen fra 2011-2012.

I årene som kommer et det to prosesser i Kommisjonen for bevaring av marine levende ressurser i Antarktis (CCAMLR) som krever økt innsats fra Havforskningsinstituttet:

1. Revisjon av reguleringen for krillfiskeriet. Dette arbeidet ble startet opp i 2019 og er planlagt slutført ila. 2021.
2. Utvikling av et marint beskyttet område (MPA) rundt Antarktishalvøya.

I tillegg til videre oppfølging av toktet utført i 2019 skal instituttet bistå til forankring av vitenskapelige resultater i CCAMLR og bidra til samarbeid mellom medlemsstater.

### **Sjømat**

Havforskningsinstituttet skal styrke kunnskapen om sunn og trygg sjømat i et helkjede-perspektiv, fra sunne hav, trygt og bærekraftig fôr, sunn og trygg sjømat og til sjømatens betydning for ernæring og helse. Fisk og sjømat inneholder viktige og helsebringende næringsstoffer og varierende mengder uønskede stoffer som kan ha negativ effekt på helsen. Nye risikovurderinger tilsier at vi tåler mindre av enkelte miljøgifter som finnes i sjømaten enn tidligere antatt, samtidig inneholder sjømaten viktige helsebringende næringsstoffer som vi finner mindre av i annen mat. Det blir derfor stadig viktigere med oppdatert kunnskap og dokumentasjon av den samlede effekten av sjømatkonsum. Overvåking av nye marine arter, som tang og tare mfl., må være en del av denne prioriteringsvurderingen.

Akvakultur får stadig større betydning i produksjonen av mat fra havet. Instituttets kompetanse om bærekraftig fôr og produksjon, trygg sjømat og sammenhengen mellom sjømat og helse blir stadig viktigere for å sikre et kunnskapsbasert fôrregelverk, fastsettelse av riktige grenseverdier for sjømat og en bærekraftig sjømatproduksjon. Instituttets rolle som nasjonalt referanselaboratorium for en rekke parametere knyttet til sjømat, og forpliktelser opp imot EU-regelverk (kontrollforordningen) på området, er viktig å ivareta.

Instituttet skal overvåke nye kjemiske stoff og biohazards, hvorav mikro- og nanoplast er prioritert. Det viktig at arbeidet med kartlegging av forurensning av hav og havbunn settes i sammenheng med arbeidet med trygg og sunn sjømat, inkludert nye marine arter. Instituttet må ha en tett dialog med Mattilsynet om innretting av overvåkingen, herunder hvilke arter, stoffer og områder som prioriteres.

### **Organisasjonsutvikling, effektiv og sikker drift**

Havforskningsinstituttet må tilpasse sin organisering og drift til de til enhver tid prioriterte kunnskapsutfordringer og oppgaver som rådgivende forskningsinstitutt.

Instituttet har ansvaret for en betydelig andel av nasjonal infrastruktur knyttet til marin overvåking, analyse, forskning og formidling. Det pålegger derfor instituttet et særlig ansvar for å sørge for koordinering og effektiv bruk av all tilgjengelig infrastruktur og data.

Sammen med departementet skal instituttet videreføre arbeidet med kartlegging og vurdering av infrastruktur, særlig knyttet til forskningsstasjoner. Regjeringen har valgt å arbeide videre med eventuell samlokalisering av Havforskningsinstituttet og Fiskeridirektoratet i et nytt bygg. Instituttet må sette av ressurser til dette arbeidet også i 2020.

### **Revitalisere samarbeid om bruk av statens forskningsfartøy**

Økt fokus på havforskning har medført at flere universiteter, institutter og andre forskningsinstitusjoner har uttrykt behov for tilgang til å bruke forskningsfartøyer. Havforskningsinstituttet skal i 2020 ta initiativ til å vurdere hvordan flere aktuelle brukere kan delta i planleggingen av toktaktivitet og instrumentbruk. Både dagens brukere og eventuelle nye brukere skal involveres i vurderingen på egnet måte. I første omgang legges det opp til at Havforskningsinstituttet tilbyr 20 dagers tokttid for andre potensielle brukere i toktplanleggingen for 2021. For å sikre forutsigbarhet og full kostnadsdekning må det inngås forpliktende avtaler med aktører som ønsker tokttid.

## **4.2 Bestillinger**

Havforskningsinstituttet skal:

- Undersøke hvordan støy og vibrasjoner fra vindparker til havs påvirker sild og andre pelagiske bestander, særlig i gyteperioden.
- Styrke forskningsinnsatsen på makrellstørje. Dette gjelder både utvikling av metoder for kartlegging av utbredelse og mengdemåling, samt å styrking av kunnskapsgrunnlaget på vandring, økologi og mattrygghet i norske farvann.
- Styrke kunnskapen om kystøkologien og lage planer for utvikling av kunnskapsgrunnlaget for rådgivning i kystsonen, herunder kunnskapsgrunnlaget for sameksistens mellom fiskeri og havbruksvirksomhet.
- Styrke overvåkingen av økosystemene i kystsonen, herunder data som kan gi informasjon om algeoppblomstringer mv.
- Bidra til at det utvikles og kommer på plass et algevarslingssystem.
- Prioritere CCAMLRs arbeid gjennom toktoppfølging, analyser og modellering, samt oppfølging av arbeidet med krillforskriften og fugleinteraksjon i krillfisket.
- I samarbeid med Fiskeridirektoratet foreta en gjennomgang av forvaltningstiltak med hjemmel i fiskeri- og havbrukslovgivningen som kan rapporteres til CBD som "andre effektive beskyttelsestiltak". Det må fremgå hvor stort areal og andel av sjøområdene

under norsk jurisdiksjon tiltakene dekker. CBDs veiledning som ble fastsatt i vedtak 14/8 under Conference Of the Parties 14 (COP14) skal benyttes som utgangspunkt for beregningen. Frist for levering til departementet er mandag 16. mars 2020.

- Bistå departementet i vurderinger av infrastruktur og prosjekter mhp. behov for styrket innsats på havbruk og kystøkologi. Instituttet skal også sette av ressurser til å følge opp arbeidet med samlokalisering med Fiskeridirektoratet
- Etaten skal gå igjennom Riksrevisjonenes forvaltningsrevisjon og utarbeide en hensiktsmessig oppfølgingsplan som sendes departementet innen 2. mars 2020. Planen vil bli fulgt opp med en orientering om status i etatsstyringsmøtene, og med en oppdatert statusrapportering i forbindelse med risikovurderingen for 2020.
- Prioritere igangsetting og gjennomføring av det planlagte utviklingsprosjektet om satellittsporing av hval (Super Tag), i samarbeid med de andre medlemslandene i Den nordatlantiske sjøpattedyrkommissjonen (NAMMCO).

## **5. ANDRE FORUTSETNINGER OG KRAV**

### **5.1 Regjeringens inkluderingsdugnad**

Havforskningsinstituttet skal arbeide for å utvikle rutiner og arbeidsformer for å nå målene for regjeringens inkluderingsdugnad. Instituttet skal i årsrapporten redegjøre for hvordan rekrutteringsarbeidet har vært innrettet for å nå målet om 5 pst., vurdere eget arbeid opp mot målene og omtale utfordringer og vellykkede tiltak. Har instituttet hatt nyansettelser i faste eller midlertidige stillinger i 2020, skal antallet med nedsatt funksjonsevne eller hull i CV-en, samt nyansettelser i faste og midlertidige stillinger totalt, rapporteres i årsrapporten. Virksomheten skal rapportere i tråd med veiledning publisert høsten 2019.

### **5.2 Sikkerhet og beredskap**

Departementets mål innen næringsberedskap er å bidra til at næringslivet gjøres i stand til å levere de varer og tjenester samfunnet etterspør også i kriser. Havforskningsinstituttet skal innenfor sitt samfunnsoppdrag understøtte denne målsettingen, og arbeide systematisk med å forebygge uønskede hendelser som kan hindre måloppnåelse.

Havforskningsinstituttet skal ha god styring og kontroll med informasjonssikkerheten. Sikkerhet skal ivaretas og dokumenteres i samsvar med nasjonal strategi for digital sikkerhet og tilhørende tiltaksplan. Arbeidet med digital sikkerhet skal forebygge IKT-sikkerhetshendelser som kan forårsake alvorlig skade i egen virksomhet eller hos andre. Havforskningsinstituttet har ansvar for å håndtere digitale angrep i egen virksomhet, og for å dele informasjon om digitale angrep med departementet og relevante samarbeidspartnere.

Det forventes at Havforskningsinstituttet sikkerhets- og beredskapsarbeid er risikobasert, og at virksomheten regelmessig gjennomfører og tar lærdom av øvelser. Styringsdokumenter og planverk skal oppdateres med utgangspunkt i evaluering av hendelser og øvelser.

Havforskningsinstituttet skal redegjøre for arbeidet med sikkerhet og beredskap i årsrapporten.

### **5.3 Bruk av kommunikasjonstjenester**

Oppgaver knyttet til ekstern og intern kommunikasjon i og for Havforskningsinstituttet skal som hovedregel utføres av virksomheten selv. Unntak fra dette er oppgaver knyttet til design av kommunikasjonsmateriell, f.eks. rapporter. Departementet legger et følg-eller-forklar-prinsipp til grunn for dette, som innebærer at dersom instituttet ser behov for å anskaffe kommunikasjonstjenester fra andre aktører, skal dette redegjøres for overfor departementet i styringsdialogen.

### **5.4 Bruk av lærlinger**

Alle statlige virksomheter skal knytte til seg minst én lærling. Havforskningsinstituttet skal hvert år vurdere om det er mulig å øke antallet lærlinger, tilby opplæring i nye lærefag og instituttet skal være knyttet til et opplæringskontor. Instituttet skal rapportere om status i årsrapporten.



**6. BUDSJETTVEDTAK OG FULLMAKTER FOR 2020****6.1 Budsjettedtak**

For Havforskningsinstituttet er det fattet budsjettedtak på kap. 923, 926, 3923 og 3926.

Utgifter:

		(i 1000 kroner)
<b>Kap. 923</b>	<b>Havforskningsinstituttet</b>	<b>Beløp</b>
Post 01	Driftsutgifter	633 250
Post 21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	416 600
Post 22	Fiskeriforskning og –overvåking, <i>kan overføres</i>	170 000
<b>Sum kap. 923</b>		<b>1 219 850</b>

<b>Kap. 926</b>	<b>Havforskningsinstituttet, forskningsfartøy</b>	<b>Beløp</b>
Post 01	Driftsutgifter	168 450
Post 21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	88 000
Post 45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	42 000
<b>Sum kap. 926</b>		<b>298 450</b>

Inntekter:

		(i 1000 kroner)
<b>Kap. 3923</b>	<b>Havforskningsinstituttet</b>	<b>Beløp</b>
Post 01	Oppdragsinntekter	430 400
<b>Sum kap. 3923</b>		<b>430 400</b>

<b>Kap. 3926</b>	<b>Havforskningsinstituttet, forskningsfartøy</b>	<b>Beløp</b>
Post 01	Oppdragsinntekter	88 150
<b>Sum kap. 3926</b>		<b>88 150</b>

Av bevilgningen på kap. 923, post 01 skal 10 mill. kroner gå til å bygge opp ny overvåkingsinfrastruktur for kystøkologi, som skal anvendes til å samle inn data som kan gi informasjon om algeoppblomstringer mv.

Av bevilgningen på kap. 923, post 01 skal inntil 3,5 mill. kroner finansiere Norsk Institutt for naturforskning sine utgifter til deltakelse i arbeidet med styringsgruppen for trafikklyssystemet. For øvrig skal Havforskningsinstituttet dekke kostnadene som andre institusjoner enn Veterinærinstituttet har med deltakelse i ekspertgruppen for trafikklyssystemet, samt sekretariatsfunksjonen for styringsgruppen.

Bevilgningen på kap. 923, post 22 motsvares av inntekter fra fiskeriforskningsavgiften.

Bevilgningen på kap. 926, post 45 er knyttet til anskaffelse av nytt kystforskningsfartøy.

Det er et avbyråkratiserings- og effektiviseringskutt på 0,5 pst. på alle driftsposter. For Havforskningsinstituttet utgjør dette om lag 6,6 mill. kroner.

I 2020 skal instituttet delta i Norsk nettverk for blå skog med ressurser som samlet sett tilsvarer 4 mill. kroner og følge opp MAREANO-programmet med 23,5 mill. kroner. Havforskningsinstituttet husleiekontrakt med Statsbygg omfatter også deler av bygningsmassen til Akvariet i Bergen. I 2020 skal også denne delen av husleien til Statsbygg dekkes over Havforskningsinstituttets driftsbudsjett.

Havforskningsinstituttet har ansvar for å planlegge virksomheten i 2020 innenfor de bevilgningsrammer som er gitt i dette brevet (jf. Reglement for økonomistyring i staten § 9 og Bestemmelser om økonomistyring i staten, pkt. 2.2).

Det følger av § 5 i Stortingets bevilgningsreglement at utgiftsbevilgninger ikke kan overskrides eller brukes til andre formål enn forutsatt av Stortinget, med mindre det er gitt eksplisitt fullmakt om noe annet, jf. punkt 6.2 under.

## **6.2 Budsjettfullmakter**

### Merinntektsfullmakter

Havforskningsinstituttet gis fullmakt til å overskride bevilgningen under kap. 923, post 21 mot tilsvarende merinntekter under kap. 3923, post 01 og å overskride bevilgningen under kap. 926, post 21 mot tilsvarende merinntekter under kap. 3926, post 01.

Merinntekter som gir grunnlag for overskridelse, skal også dekke merverdiavgift knyttet til overskridelse som utgiftsføres på kap. 1633, post 01. Merinntekter og eventuelle mindreinntekter tas med i beregningen av overføring av ubrukt bevilgning til etterfølgende år. Se Finansdepartementets rundskriv R-110 for mer informasjon.

### Fullmakt til å overskride

Havforskningsinstituttet gis fullmakt til å overskride bevilgningene under kap. 923, post 21 og kap. 926, post 21 i forbindelse med gjennomføringen av bestemte oppdragsprosjekter, mot tilsvarende kontraktsfestede innbetalinger til disse prosjektene under henholdsvis kap. 3923, post 01 og kap. 3926, post 01. Ved beregning av beløp som kan overføres til 2021 under nevnte utgiftsbevilgninger, skal alle ubrukte merinntekter og mindreinntekter regnes med, samt eventuell inndekning av foregående års overskridelse på posten.

## **6.3 Finansielt rammeverk**

Det vises til Bestemmelsene om økonomistyring i staten pkt. 3.4.2. Havforskningsinstituttet skal føre periodisert virksomhetsregnskap og følge statens regnskapsstandarder (SRS), jf. nærmere retningslinjer i Finansdepartementets rundskriv R-114/2015-2 av 23.11.2015.

## **6.4 Tildeling**

I tråd med kravene i § 7 i Reglement for økonomistyring i staten og føringene gitt i dette tildelingsbrevet, blir bevilgningene på kapitlene 923, 926, 3923 og 3926 stilt til disposisjon for Havforskningsinstituttet.

Med hilsen

Cathrine Meland (e.f.)  
ekspedisjonssjef

Stine Hammer  
avdelingsdirektør

*Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer*

Kopi: Riksrevisjonen

## VEDLEGG 1: STYRINGSKALENDEREN FOR 2020

Måned	Dato	Aktivitet
<b>Januar</b>	Medio jan. - medio feb.	Avslutning statsregnskap 2019
<b>Februar</b>	jf. eget brev fra NFD med frister	Avslutning statsregnskap 2019
<b>Mars</b>	9. mars 1. mars 15. mars	Årsrapport 2019, jf. krav i R-115 Ev. innspill til revidert budsjett 2020 Budsjettforslag 2021
<b>April</b>	27. april	Etatsstyringsmøte vår
<b>Mai</b>		
<b>Juni</b>		Kontraktssamtale med virksomhetsleder
<b>Juli</b>		
<b>August</b>		
<b>September</b>	20. sept.: 20. sept.:	Risikovurdering Status økonomi per 31.aug., inklusive eventuelle innspill til endringsproposisjon høstsesjon 2020
<b>Oktober</b>	Okt. - nov.	Dialog om tildelingsbrev for 2021
<b>November</b>	1. nov.	Ev. innspill til store satsinger 2022
	2. nov.	Etatsstyringsmøte høst
<b>Desember</b>	31. des.	Tildelingsbrev for 2021

Nærmere informasjon om format og innhold i de ulike leveransene i styringskalenderen for virksomheter under Nærings- og fiskeridepartementet finnes på <https://www.regjeringen.no/no/dokument/dep/nfd/tildelingsbrev-og-arsrapporter/tildelingsbrev-/spesifisering-av-bestillinger-i-styringskalenderen-for-nfds-etater/id2616898/>

## VEDLEGG 2: FULLMAKTER 2020

### Fullmakter i henhold til bevilgningsreglementet

Bevilgningsreglementet har bestemmelser om unntak fra de hovedprinsipper som reglementet ellers er basert på. Vilkår for bruk av unntaksbestemmelsene er redegjort for i Finansdepartementets (FIN) rundskriv R-110, sist oppdatert 13.01.2017. Det vises også til veileder for statlig budsjettarbeid utgitt av FIN (R-0634 B), som forklarer budsjettfullmaktene nærmere.

NFD delegerer med dette følgende fullmakter til Havforskningsinstituttet for 2020, med de utdypende vilkår som er fastsatt i FINs rundskriv R-110, jf. punktene 2.2 – 2.6:

- Fullmakt til nettobudsjettering ved utskifting av utstyr med inntil 5 prosent av bevilgningen på den aktuelle posten.
- Fullmakt til å inngå leieavtaler og avtaler om kjøp av tjenester ut over budsjettåret, forutsatt at eventuelle avtaler inngås innenfor rammen av *Instruks om håndtering av bygge- og leiesaker i statlig sivil sektor*, fastsatt 20. januar 2012 og sist endret 29. mai 2015.
- Fullmakt til å overskride investeringsbevilgninger mot tilsvarende innsparing under driftsbevilgninger under samme budsjettkapittel, begrenset til 5 prosent av bevilgningen under post 01.
- Fullmakt til å overskride driftsbevilgninger til investeringsformål med inntil 5 prosent av bevilgningen på den aktuelle posten mot tilsvarende innsparing i de neste fem budsjettårene.

Departementet tar forbehold om at fullmaktene kan inndras dersom de ikke benyttes i overensstemmelse med kravene i rundskrivet. Det bes om rapportering om utnyttelsen av hver enkelt fullmakt i forklaringene til statsregnskapet.

### Administrative fullmakter

- Fullmakt til å yte erstatning for skade eller tap av private eiendeler i forbindelse med tjenesten. Erstatningen må gis i samsvar med retningslinjene i Statens Personelhåndbok, punkt 10.22.
- Nærings- og fiskeridepartementet delegerer fullmakten til å avgjøre dekning av flytteutgifter til/fra utlandet i henhold til Statens personelhåndbok punkt 10.6.4.

**VEDLEGG 3: STYRINGSINDIKATORER OG STATISTIKK**

Under følger en oversikt over styringsindikatorer og statistikk det skal rapporteres på i årsrapporten. I årsrapporten er det viktig at tidsserier presenteres, slik at tall fra enkelt år ikke blir stående uforklart.

Styringsindikatorerne må ses i sammenheng med den kvalitative delen av rapporteringen. Summen av kvalitativ rapportering og indikatorer skal bidra til å belyse i hvilken grad målene oppnås, og skal legge til rette for læring og utvikling. Vurderingene med utgangspunkt i indikatorene og den kvalitative rapporteringen er en del av grunnlaget for styringsdialogen mellom departementet og Havforskningsinstituttet.

Basert på normer og erfaringer er det fastsatt mål og resultatkrav for utnyttelsen av ulike deler av infrastrukturen. Det kan oppstå situasjoner hvor det er hensiktsmessig å foreta omprioriteringer og endringer i planlagt bruk av infrastruktur i løpet av året. Det er derfor viktig at instituttet til enhver tid og på selvstendig grunnlag tilpasser doseringen av og fordelingen mellom sine virkemidler for å oppnå størst mulig samlet måloppnåelse og best mulig oppgaveløsning.

**Delmål 1: levere råd og kunnskapsgrunnlag basert på beste tilgjengelige data og forskning**

<b>Styringsindikator</b>	<b>Resultatkrav</b>	<b>Mål 2020</b>
Resultater fra brukerundersøkelse	De viktigste brukerne vurderer at instituttet holder en god vitenskapelig standard i sin rådgivning.	Neste brukerundersøkelse gjennomføres i 2021.
Andel offisielle råd som er basert på kvalitetssikret kunnskap i en peer review prosess (eks: ICES og/eller bygger på vitenskapelig publisert metode)	Alle offisielle råd skal være utført og dokumentert i henhold til en beskrevet kvalitetssikret prosess	Som krav
Andel basisundersøkelser som andel av antall kommersielt viktige bestander	Vurdere kunnskapsgrunnlaget for rådgivningen på sjømattrygghet	Vise en oversikt over overvåkingen av sjømattrygghet*

\*inkluder også en vurdering av overvåkingen av fôr og oppdrettsfisk.

**Statistikk**

- Vektet indeks som viser ressursbruken for rådgiving fordelt på mottaker av råd og fagområdene til HI
- Oversikt over hvilke nasjonale og internasjonale fora Havforskningsinstituttet deltar i, jf. Havforskningsinstituttets samfunnsoppdrag.
- Oversikt over eksterne oppdrag, med informasjon om type oppdrag og budsjett.

**Delmål 2: generere, samle, forvalte og gjøre tilgjengelig data av høy kvalitet for forskning, forvaltning og næringsutøvere.**

<b>Styringsindikator</b>	<b>Resultatkrav</b>	<b>Mål 2020</b>
Antall datasett som er gjort tilgjengelig		
Antall datasett som er publisert		
Andelen av innsamlede data som er tilgjengeliggjort for intern nedlasting (enhet %)	På sikt er ambisjonen at 90% skal være tilgjengelig	80%
Andelen av innsamlede data som er tilgjengeliggjort for ekstern nedlasting (enhet %)	På sikt er ambisjonen at 90% skal være tilgjengelig	70%
Volum/kvalitet i kartlegging av gyte- og oppvekstområder for fisk mv.	Vurdere hensiktsmessig styringsparameter i forbindelse med MRS-arbeidet i 2020.	

**Delmål 3: levere internasjonalt ledende forskning**

<b>Styringsindikator</b>	<b>Resultatkrav</b>	<b>Mål 2020</b>
Publikasjonspoeng	Opprettholde et nivå på 150 publikasjonspoeng pr forskerårsverk)	150
Publikasjoner	Gjennomsnittlig 1,5 publikasjon pr forsker	1,25
Sampublikasjoner	Opprettholde et nivå på 160 sampubliseringer	160
Siteringer	Årlig økning i antall siteringer	
Publikasjoner i høyt vitenskapelig anerkjente tidsskrifter	Årlig økning	
Andel søknader til Forskningsrådet som blir innvilget		
Andel søknader til EU som blir innvilget		

**Statistikk**

- Antall søknader til Norges forskningsråd
- Antall søknader til EU
- Øvrig publisering og formidling (NIFU-statistikk), tidsserie på fem år
  - Vitenskapelige artikler
  - Fagbøker, lærebøker eller andre selvstendige utgivelser
  - Kapitler eller artikler i fagbøker, lærebøker, konferanserapporter ("proceedings"), fagtidsskrifter
  - Rapporter i egen rapportserie
  - Rapporter i ekstern rapportserie
  - Rapporter til oppdragsgivere (konfidensielle sluttrapporter)
  - Foredrag/framleggelse av paper/poster

- Populærvitenskapelige artikler
- Ledere, kommentarer, anmeldelser, kronikker o.l. publisert i tidsskrift, dagspresse

**Kapasitetsutnyttelse og effektiv ressursbruk**

<b>Styringsindikator</b>	<b>Resultatkrav</b>	<b>Mål 2020</b>
Utnyttelsesgrad fartøy	Havgående fartøyer: - toktdøgn: 260 - seilingsdøgn: 270  Kystgående fartøy: - toktdøgn: 155 - seilingsdøgn: 155	Som krav
Utnyttelsesgrad stasjonsfasiliteter (måltall)	90 % av måltall	90 % av måltall
Utnyttelsesgrad lab.	80% av tilgjengelig tid	80% av tilgjengelig tid
Feil som har medført driftsstans og tap av verdier/manglende måloppnåelse.	Færrest mulig feil som medfører driftsstans og tap av verdier/manglende måloppnåelse.	Målet er det samme som resultatkravet
Utnyttelse av vitenskapelig kapasitet	Måltall (angi måltall)	100% av måltall

**Statistikk:**

- Opprettholdelsesgrad (forholdet mellom årets investeringer og avskrivninger)
- Bevilgningsandel
- Utvikling i sentrale kostnadselementer (lønn, toktgodtgjørelser, infrastruktur mv.)
- Antall årsverk
- Samlet tildeling
- Utnyttelsesgrad
- Andel finansiering fra øvrige kilder
- Driftsutgifter / -kostnader
- Lønnsandel av driftsutgifter / Lønnsandel av driftskostnader
- Lønnsutgifter per årsverk / Lønnskostnader per årsverk



**Tverrgående områder**

<b>Styringsparameter</b>	<b>Resultatkrav</b>	<b>Mål 2020</b>
Kompetanseplaner med vurdering.	Kvalitativ vurdering	I henhold til plan
Rapportering til Språkrådet	Iht. rådets krav. 25%	25%
Revisjonsanmerkninger	Ingen alvorlige revisjonsanmerkninger	Ingen modifiserte revisjonsanmerkninger
Risiko og sårbarhetsanalyser viser akseptabelt kvalitets og risikonivå. Basert på - Eksternrevisjon - Internkontroll - Internrevisjon	Hele virksomheten er risikovurdert og funnet tilfredsstillende på lang sikt.	Ingen områder er langvarig klassifisert som høy risiko. (mer enn 12 mnd)
Opprettholde en akseptabel miljøstandard	Sertifisering av de deler av virksomheten hvor det er relevant.	Målet er å opprettholde eksisterende sertifisering som miljøfyrtårn. Fartøyene sertifiseres etter ISO 14001.

**Statistikk:**

- Øvrig publisering og formidling (NIFU-statistikk), tidsserie på fem år
- Troverdighet – statistikk hentes fra målinger hvert andre år (PR-barometer Samfunn) og Ipsos profilundersøkelse for norske etater og organisasjoner
- Antall:
  - Oppslag i media – statistikk fra Retriever (medieovervåkning)
  - Vitenskapelige artikler
  - Fagbøker, lærebøker eller andre selvstendige utgivelser
  - Kapitler eller artikler i fagbøker, lærebøker, konferanserapporter ("proceedings"), fagtidsskrifter
  - Rapporter i egen rapportserie
  - Rapporter i ekstern rapportserie
  - Rapporter til oppdragsgivere (konfidensielle sluttrapporter)
  - Foredrag/framleggelse av paper/poster
  - Populærvitenskapelige artikler
  - Ledere, kommentarer, anmeldelser, kronikker o.l. publisert i tidsskrift, dagspresse

HOVEDINSTRUKS FOR  
HAVFORSKNINGSINSTITUTTET

Fastsatt av Nærings- og fiskeridepartementet 10. desember 2019

## **1 Innledning**

Hovedinstruksen er fastsatt av Nærings- og fiskeridepartementet (NFD) 10. desember 2019 i henhold til gjeldende Reglement for økonomistyring i staten og Bestemmelser om økonomistyring i staten, heretter kalt økonomireglementet.

Havforskningsinstituttet skal følge økonomireglementet med de tilføyelser og presiseringer som framgår av denne instruks.

Økonomireglementet er overordnet denne instruks.

## **2 Instruksens formål**

Formålet med denne hovedinstruksen er å beskrive ansvarsfordelingen mellom Havforskningsinstituttet og departementet, og mellom instituttet og andre virksomheter. Instruksen angir Havforskningsinstituttets formål, rolle og faste oppgaver. Mer spesifikke styringssignaler og krav gis i de årlige tildelingsbrevene fra departementet.

## **3 Det overordnede ansvaret til departementet og departementets styring av virksomheten**

Ansvarlig statsråd har det konstitusjonelle og overordnede ansvaret for styring og forvaltning av Havforskningsinstituttet.

Havforskningsinstituttets overordnede formål er beskrevet i pkt 8. Ut over dette fastsetter departementet mål og styringsparametre med innspill fra virksomheten. Målene og parametrene skal inngå i styringsdialogen mellom Havforskningsinstituttet og departementet. Foruten større evalueringer vil departementets oppfølging av Havforskningsinstituttets måloppnåelse bli ivaretatt gjennom den ordinære styringsdialogen mellom virksomheten og departementet, jf. pkt. 4. Departementets overordnede ansvar framkommer av Bestemmelser om økonomistyring i staten kapittel 1.3

## **4 Styringsdialogen**

Den årlige styringsdialogen består av følgende hoveddokumenter:

- departementets årlige tildelingsbrev
- virksomhetens årsrapport med årsregnskap
- virksomhetens øvrige rapporter i løpet av året
- departementets tilbakemelding på rapporteringen
- etatsstyringsmøter og andre møter hvor det gis styringssignaler med tilhørende referat

All styringsinformasjon skal dokumenteres. Videre skal etatsstyringsmøtene være det formelle forum for styring og beslutning. Antall planlagte etatsstyringsmøter og alle rapporteringskrav skal framgå av tildelingsbrevet.

Havforskningsinstituttet plikter å informere departementet umiddelbart ved vesentlige avvik. Med vesentlige avvik menes alvorlige forhold eller hendelser som hindrer etaten i å nå sine mål, indikasjoner på at forbruk/inntekter vil avvike vesentlig fra tildelte budsjetterammer, og brudd på sentrale lover og regler. Etaten må også orientere departementet umiddelbart om saker med mulig mediemessig eller politisk interesse. Departementet skal på sin side informere etaten om forhold

som oppstår, og som vil påvirke etatens virke i vesentlig grad, så raskt som mulig.

## **5 Havforskningsinstituttets ansvar og krav til intern styring**

Havforskningsinstituttet er et ordinært forvaltningsorgan. Det som kjennetegner denne organisasjonsformen er at virksomheten er en del av staten som juridisk person, styres ved instruksjon, er bevilgningsfinansiert, kontrolleres av Riksrevisjonen og er underlagt det statlige bevilgningsreglementet og Reglement for økonomistyring i staten. De ansatte er statstjenestemenn.

Havforskningsinstituttets ansvar i intern styringen går fram av kapittel 2 i Bestemmelser om økonomistyring i staten.

Direktøren har ansvar for at den interne styringen skal være basert på en god intern kontroll, tilpasset risiko, vesentlighet og Havforskningsinstituttet sin egenart gjennom:

- *risikovurderinger* - avdekke risikoer som kan ha konsekvenser for måloppnåelsen, analysere hvordan påvist risiko skal håndteres og iverksette risikoreducerende tiltak
- *aktiviteter og systemer* - sikre kvalitet og kontroll gjennom å fastsette hensiktsmessige retningslinjer, rutiner, fullmakter og arbeidsfordeling innenfor eget ansvarsområde
- *oppfølging* - systemer som sikrer at nødvendige tiltak følges opp. Herunder et godt prosjektstyringssystem, god resultat- og regnskapsrapportering, foreta evalueringer ved behov mv. Instituttet skal gjennomføre brukerundersøkelser annet hvert år.
- *informasjon og kommunikasjon* - at virksomheten har tilgjengelige og tilfreds- stillende og dokumentert informasjons- og kommunikasjonssystemer på alle nivåer for å styre virksomheten mot måloppnåelse
- *organisasjonskultur* - en etablert styringsfilosofi, god forvaltningsskikk og habilitet, etiske verdier, organisering og utviklingsmuligheter
- *intern revisjon* - instituttet skal gjennomføre interne revisjoner basert på risikovurderinger, og sørge for nødvendig oppfølging.

## **6 Leder av Havforskningsinstituttet**

Direktøren har den daglige ledelsen av instituttet, og er ansvarlig overfor departementet for instituttets måloppnåelse, ansvarsområde og den interne styringen jf. pkt 5.

Direktøren tilsettes av Kongen for seks år med adgang til fornyet tilsetting en gang.

## **7 Faglig råd**

Havforskningsinstituttet skal ha et faglig råd. Faglig råd skal være direktørens verktøy for å sikre ekstern tilfang på faglig strategisk rådgiving. Direktøren oppnevner rådet og fastsetter mandat for rådets arbeid. Faglig råd rapporterer til direktøren.

## **8 Formål, roller og uavhengighet**

Instituttet skal være en ledende kunnskapsleverandør for forvaltningen av levende marine ressurser og sjømat, nasjonalt og internasjonalt. Instituttet skal levere forskning, data, forvaltningsstøtte og kunnskap som grunnlag for god forvaltning og til anvendelse i nasjonal overvåking og beredskap, næringsliv og samfunnet for øvrig.

Instituttet skal ha en målrettet kompetanseforvaltning og bidra til rekruttering og utdanning av forskere, og studenter innen høyere utdanning, innenfor sine fagområder.

Havforskningsinstituttet skal ha en fri og uavhengig rolle i alle faglige spørsmål.

Havforskningsinstituttets forskning og forskningsoppdrag finansiert av departementet skal ha et forvaltningsrettet formål og departementet fastsetter hvilke områder instituttet skal forske, hente inn data og gi råd, innenfor. Instituttet skal bidra til å sikre grunnleggende kunnskapsoppbygging på områder av betydning for framtidig forvaltning.

Eksternt finansiert aktivitet skal være innenfor rammen av instituttets formål og skal støtte opp om de faglige prioriteringene i de årlige tildelingsbrevene. Eventuelle oppdrag for næringslivet må skje på en måte som sikrer at instituttets tillit som kunnskapsleverandør for forvaltningen ikke blir svekket.

Havforskningsinstituttet skal utnytte den samlede kompetansen innen marin forskning og infrastruktur, både nasjonalt og internasjonalt i sin forvaltningsrådgivning. For at instituttet skal være en ledende kunnskapsleverandør, er det nødvendig at instituttet har tilstrekkelig innsikt i andre relevante fagområder. Der hvor andre fagfelt bidrar til å realisere formålet skal instituttet ha samarbeid med disse, framfor å bygge opp parallell kompetanse jf. også pkt 10.

## **9 Oppgaver tillagt Havforskningsinstituttet**

Havforskningsinstituttet skal gi kunnskapsbaserte råd til NFD, Fiskeridirektoratet, Mattilsynet og andre relevante myndigheter, som Det internasjonale Havforskningsrådet (ICES), Vitenskapskomiteen for mat og miljø (VKM) og EUs vitenskapelige komite for mattrygghet (EFSA) i spørsmål som angår forvaltning og utnyttelse av havets og kystens biologiske ressurser. Havforskningsinstituttet skal, i samarbeid med øvrige relevante forskningsvirksomheter bidra til å utarbeide det faglige grunnlaget for gode beslutninger i forvaltningen.

Denne rollen innebærer:

- Overvåke innholdet av uønskede stoffer og næringsstoffer i sjømat og fôr.
  - Danne grunnlaget for forvaltningens risikovurderinger, forvaltningstiltak og regelverk på mat og forområdet.
  - Bidra til å utarbeide det faglige grunnlaget for gode beslutninger i internasjonal forvaltning på fôrvarer og sjømat
  - Ut fra dette, bidra i arbeidet med å følge opp anbefalingene fra FNs matsikkerhetskomite om å synliggjøre sjømatens betydning for mat- og ernæringsikkerhet.
  - å være norske myndigheters kompetansemiljø på DNA- og fremmedstoffanalyser i hval og produkter av hval.
- Levere råd til forvaltningen om akvakultur. Rådgivningen skal bygge på god økosystemforståelse, samt kunnskap om miljøeffekter av havbruk og økosystemtilstand, fiskevelferd, fiskehelse, fiskeernæring/fôrvarer, risikovurderinger, og forholde seg til relevant regelverk og forvaltningens behov.
  - Utarbeide årlige risikovurderinger av havbruksvirksomhet
  - På oppdrag fra Fiskeridirektoratet og Mattilsynet koordinere relevante overvåkningsprogram.
  - Gi kunnskapstøtte til tildelingsmyndighetene for akvakulturtillatelser ved

behandling av søknader om tillatelse til akvakultur og havbeite.

- Vurdere bestandssituasjonen og utvikle kvoteråd.
  - Forsknings- og overvåkingsaktiviteten på de sentrale fiskebestandene skal tilpasses behovene for rådgiving for bærekraftig høsting.
  - Gi råd for høsting av kommersielt marginale bestander ut fra overvåkingsdata og best tilgjengelig kunnskap. Enkelte marginale bestander er særlig prioritert gjennom arbeidet med oppfølging av forvaltningsprinsippet i havressursloven.
  - Rådgivingen om høsting av marine ressurser skal i størst mulig grad være basert på forvaltningsmål og forvaltningsstrategier, der det legges vekt på økosystemenes tilstand, føre-var-prinsippet, risikovurderinger og å opprettholde biologisk mangfold.
  - Ut fra dette, bidra til forberedelsene til, og delta på, fiskeriforhandlingene Norge fører hvert år bilateralt, multilateralt og gjennom regionale fiskeriforvaltningsorganisasjoner (RFMOer).
- Gi råd om konsekvenser av eventuelle endringer i miljøtilstand i fjordsystemene, på kysten og i havområdene.
  - Vurdere konsekvenser for det marine miljøet av forurensninger og ulike aktiviteter, som olje- og gassutvinning, mineralutvinning på sjøbunnen, alternative energikilder, masseuttak, deponering fra gruvedrift og håndtering av miljøfarlige vrak og installasjoner med mer.
- Inneha en beredskapsrolle ved akutte hendelser som berører instituttets ansvarsområde, slik som mattrygghet, oljeutslipp og algeoppblomstring, genetisk sporing av urapportert rømt fisk fra havbruksanlegg.
- Besvare relevante høringer fra andre myndigheter.
- Delta i utvikling av effektive, forskningsbaserte forvaltningssystemer i andre land.
- Havforskningsinstituttet skal bidra i arbeidet med forvaltningsplaner for norske havområder, herunder som leder av Overvåkingsgruppen og som medlem av Faglig forum (som ledes av Miljødirektoratet).

Havforskningsinstituttet skal gjøre data og forskningsresultater kjent og tilgjengelig for forvaltningen, andre forskningsinstitusjoner, næring, forbrukere og samfunnet for øvrig. Denne rollen innebærer:

- Sikre en god og tilpasset formidling av forskningsresultater.
- Samle, forvalte og gjøre tilgjengelig nasjonale marine data, herunder sjømatdata, og at disse formidles raskt til aktuelle brukere.
- Utvikle og drive en nasjonal marin biobank.
- Utnytte mulighetene som ligger i å nyttiggjøre datamateriale fra fiskeflåten og havbruksnæringen.
- Optimalisere og effektivisere datatilgangen.

## **10 Samarbeid, finansiering og ansvarsavklaringer med andre virksomheter**

Havforskningsinstituttet har en viktig rolle i arbeidet med å sikre grunnleggende kunnskapsoppbygging på områder av betydning for framtidig forvaltning og utnyttelse av de marine ressursene og økosystemene. Instituttet har et omfattende internasjonalt samarbeid. Havforskningsinstituttet skal samarbeide med relevante kunnskapsmiljøer og utnytter den samlede kompetansen innen marin forskning, både nasjonalt og internasjonalt, til kunnskapsoppbygging og i sin forvaltningsrådgiving.

Havforskningsinstituttet skal arbeide aktivt for deltakelse i forskning finansiert via Norges

forskningsråd og internasjonal forskning, herunder EUs forskningsprogrammer og JPI Oceans.

Det forventes at Havforskningsinstituttet fortsetter å utvikle samarbeidet gjennom Det internasjonale råd for havforskning (ICES), spesielt knyttet til overvåkingen i våre viktigste havområder, arbeidet med å videreutvikle økosystembasert rådgiving og kunnskapen om interaksjonene mellom ulike bestander og rådgivning på akvakultur. Instituttet må følge opp Norges Memorandum of Understanding med ICES.

Havforskningsinstituttet gir kunnskapsstøtte, referansefunksjoner og faglig beredskap til flere forvaltningsmyndigheter. Havforskningsinstituttet må sikre en tett dialog med sine viktigste brukere i planleggingen av relevante aktiviteter, slik som overvåkingen.

Havforskningsinstituttets kunnskapsstøtte, referansefunksjoner og faglig beredskap for NFD, Fiskeridirektoratet, Mattilsynet, VKM og EFSA skal enten ytes innenfor rammen av egne eksisterende forvaltningsstøtteavtaler finansiert av disse eller med grunnlag i Havforskningsinstituttets direkte tildeling til drift over statsbudsjettet. Instituttet bør så langt det er hensiktsmessig inngå avtaler med Fiskeridirektoratet og Mattilsynet om innretting av den forvaltningsstøtten som skal ytes innenfor rammen som gis fra departementet.

Havforskningsinstituttet skal på selvstendig grunnlag eller etter anmodning fra Mattilsynet, Fiskeridirektoratet - eventuelt NFD - gi innspill til og delta i relevante ekspertgrupper og internasjonale fagfora som er sentrale premissleverandører for myndighetene. Dette omfatter også regelverksprosesser knyttet til sjømattrygghet og forutvikling i EU og i Codex Alimentarius. Deltakelse i relevante arbeidsgrupper i ICES vurderes løpende i dialog med Fiskeridirektoratet.

Gjennom sin rådgivningsfunksjon skal Havforskningsinstituttet også gi kunnskapsstøtte til andre offentlige myndigheter, næringsvirksomhet m.v. Instituttet må alltid vurdere disse oppdragenes finansiering og ressursbruk opp mot hvordan slike oppdrag bidrar til instituttets måloppnåelse. Alle oppdrag som ikke helt eller delvis kan dekkes av Havforskningsinstituttets finansiering fra departementet skal belastes variable og faste kostnader knyttet til oppdraget. Instituttet skal praktisere fullkostprising for alle oppdrag og prosjekter. Dette gjelder både oppgaver gjennom tildelingsbrev og ekstern finansierte oppdrag. Når Havforskningsinstituttet gjennomfører eksternfinansierte prosjekter skal prisingen reflektere variable og faste kostnader til oppdraget og ikke innebære krysssubsidiering med tildelingen fra departementet. Samfinansiering av offentlig tilgjengelig forskning som faller inn under Havforskningsinstituttets oppdrag skal følge vanlig praksis for norske forskningsinstitusjoner.

Som en stor aktør innen marin forskning har Havforskningsinstituttet et særlig ansvar for at rådgivningen er kostnadseffektiv, for eksempel i utnyttelse av datasett, og gjennom utvikling av nye felles og standardiserte metoder for overvåking og forskning. Det er flere etater og forskningsinstitutter som har forvaltningsoppgaver og har kompetanse som er relevant for og som grenser opp mot Havforskningsinstituttets ansvarsområder. Dette gjelder for eksempel innenfor akvakultur, klimakunnskap, ulike teknologifelt, human helse, dyrevelferd og fiskehelse. På slike fagområder må instituttet utnytte andre virksomheters kompetanse slik at det oppnås effektive løsninger og et godt samarbeid for å sikre et best mulig kunnskapsgrunnlag og gode forvaltningsråd.

Instituttet må sikre hensiktsmessig grenseoppgang med andre forvaltningsetater på områder hvor dette er naturlig. Veterinærinstituttet er ansvarlig leverandør av forskningsbasert kunnskapsstøtte

på fiskehelse. Havforskningsinstituttet er gitt et hovedansvar for fiskevelferd. Ut fra at fiskevelferd henger tett sammen med fiskehelse, har også Veterinærinstituttet en sentral rolle i kunnskapsutviklingen på dette feltet. Havforskningsinstituttet må i samarbeid med Veterinærinstituttet sikre en helhetlig kunnskapsutvikling på dette feltet.

Veterinærinstituttet og Havforskningsinstituttet har delt ansvar for sykdommer i skjell, og begge bistår myndighetene med råd på skjellhelse. Havforskningsinstituttet og NMBU samarbeider for å bygge opp kompetansen som er nødvendig for å bistå Mattilsynet i spørsmål om stillehavsøsters. Havforskningsinstituttet er ansvarlig leverandør av forskningsbasert kunnskapsstøtte på de øvrige områdene innen sjømattrygghet. Dette innebærer uønskede stoffer, medisiner, mikrobiologi, parasitter, mykotoksiner, mikroplast og pesticider knyttet til fôr og human helse.

Miljødirektoratet er statens rådgiver når det gjelder vurdering av ulike utslippskilder og tiltak knyttet til utslipp av klimagasser til luft. Havforskningsinstituttets rolle i denne sammenheng er å bidra med kunnskap om effektene utslipp av klimagasser har på marine økosystemer og havets rolle i klimasystemet.

Havforskningsinstituttets rolle knyttet til ukontrollerte utslipp fra petroleumsvirksomhet er å vurdere konsekvensene utslipp har på marine økosystemer. Oljedirektoratet er statens rådgiver knyttet til vurderinger av sannsynligheten for ukontrollerte utslipp fra petroleumsvirksomhet. For at instituttets rådgiving på feltet skal være mest mulig relevant er det viktig at Oljedirektoratets vurderinger er en del av grunnlaget i Havforskningsinstituttets arbeid på feltet.

Havforskningsinstituttet skal alltid være relevante og konstruktive gjennom å gi råd på et område selv om kunnskapsgrunnlaget er mangelfullt. Instituttet skal synliggjøre den usikkerhet som rådet er beheftet med.

Det skal skilles klart mellom instituttets kunnskapsformidling og instituttets rådgivning. Instituttet gir råd kun på bestilling fra en oppdragsgiver. Kunnskapsformidling skjer uavhengig av bestilling.

## **11 Styring og forvaltning av eierinteresser**

Erverv av aksjer, andre verdipapirer eller eiendom må tas opp med departementet på forhånd. Det må deretter gis særskilt bevilgning fra Stortinget til alle slike investeringer.

Havforskningsinstituttet skal i slike tilfeller utarbeide egne retningslinjer for sin forvaltning, som bl.a. inkluderer hvordan styrings- og kontrollmyndigheten skal utøves overfor hvert enkelt selskap/foretak eller grupper av selskaper/foretak. Styring, oppfølging og kontroll skal tilpasses statens eierandel, selskapets egenart, risiko og vesentlighet.

## **12 Regnskapsprinsipper**

Havforskningsinstituttet skal føre periodisert virksomhetsregnskap og bruke statens regnskapsstandarder (SRS).

## **13 Administrative standarder og systemer**

Det henvises til de til enhver tid gjeldende krav i statsforvaltningen.